

Húsvét 6. vasárnapja

1Jn 4,7-10

A szeretet Istentől van

⁷Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van, és mindenki, aki szeret, Istentől van, és mindenki, aki szeret, Istentől való és ismeri Istent. ⁸Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet. ⁹Az Isten szeretete abban nyilvánul meg bennünk, hogy az Isten elküldte a világra egyszülött Fiát, hogy általa éljünk. ¹⁰A szeretet nem abban áll, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül.

János szeretetkoncepcióját azért is értjük nehezen, mert a kortárs görög társadalom erre a magyar szóra három görög szót is használt. Az egyik az „erosz”, amely a démoni erővel kinyilvánított érzelmeket jelentette. Ez a szeretet mámoros, és nélkülöz minden józanságot. Manapság ebből csak az erotika szó maradt meg, amely a szexuális mámorban átélt szenvedélyes vonzalmat jelenti. A másik szó, amit a szeretetre használtak, az „agape” volt. Alapjelentése: valakit fogad, köszönt, valakivel tisztelettel bánik. Akit az Isten kegyébe fogad, annak különleges státusa van az Isten előtt. Ezt a gondolatot is tartalmazta az agape szó. A szeretetre használt harmadik szó a „filia” volt, amely a vérségi alapon működő szeretetet jelentette, apának a fia iránti vonzalmát, anyának a gyermekei iránti ragaszkodását. A hellenista korban a démonikus szeretetet igyekeztek valami minden fölött álló „egy” iránti vonzalomra korlátozni. De azt is észrevesszük, hogy a hellenista társadalom orgiasztikus gyakorlatai miatt a gnosztikus szövegekben a szeretet fogalmát igyekeznek mással helyettesíteni, és az Isten kedvének keresését értették rajta. A mandeista szövegekben már csak a szentek, a jók és a tiszták kaphatják meg a „mandá”-t, azaz Isten szeretetének megvilágosító erejét. Vagyis arról beszélnek, hogy ezt a nem testi vonzalmat, és nem démonikus, esztelen vágyat, hanem magasztos vonzódást Isten indítja el bennünk. Az Ószövetség 250 esetben használja a héber „ahabta” szót, és az a korábban jelzett mindhárom értelemben előfordulhat. De ezt a szót az ókorban mindig az „agapé” szóval fordították görögre. Tehát az „agapé” szót, amely az istenszeretetre vonatkozik, nem a keresztyének hozták di-vatba, hanem az Ószövetség görög fordítása (LXX). János korában tehát a szeretet szónak zsidókeresztény szóhasználata és hellenista

pogány szóhasználata között jelentős különbség volt, és a keresztény szövegekben konkretizálódott az értelme. Az Aristeasz levél (Kr. e. II. sz.) Isten ajándékának tartja a szeretetet, kifejezve a korabeli zsidó teológusoknak a véleményét a szeretetről. Alexandriai Philon (Kr. u. I. sz.) szerint a szeretet az embernek Isten iránti érzése, vagyis egyszerűen az Isten felé fordulást jelenti, amikor az ember az igazán létezőhöz fordul, aki képes megszüntetni a félelmét.

A jelen szövegünk mintha ezen kulturális és vallási ismeretek alapján fogalmazódna meg. Úgy véli, szeretni Isten tud megtanítani. Aki csak embertől tanul szeretni, az ritkán érti meg a szeretet isteni fogalmát és gyakorlatát. Az csak a test és vér vonzódását, a genetikai hasonlóságnak való örvendezést, vagy a gyermekkori biztonságot adó anyai vonzalmat keresi mindig. Akit ember tanított szeretni, az esetleg démonikus vonzódást érez, testének, szexualitásának főlemelő, de egyben kielégíthetetlen rabságát. Társadalmunk egyik legtöbbit árult érzése a szeretet, és az utóbbi időkben ezt az érzést talán éppen Freud vulgáris értelmezése miatt alapvetően a szexualitás kielésére korlátozzák: szeretni azt jelenti, szexelni. Aki nem tudott túllépni ezen az értelmezésen és gyakorlaton, annak unalmas olvasmány János, aki viszont valami többet keres, annak az Istenhez vezérlő lelki kalauz, mely segít felfedezni, hogy az igazi szeretet Istentől van.